

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega na lata 2016-2023

STRESZCZENIE

opracowanie

Instytut Badawczy IPC Spółka z o.o.
ul. Ostrowskiego 9, 53-238 Wrocław

na zlecenie

Urząd Miasta Tarnobrzega
ul. Tadeusza Kościuszki 32, 39-400 Tarnobrzeg

Egzemplarz bezpłatny

Tarnobrzeg, grudzień 2016

Czym jest Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega na lata 2016-2023?

Rewitalizacja to szeroki program działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni, gospodarki i środowiska, realizowany na obszarze zdegradowanym i wykorzystujący jego czasem niedostrzeżony potencjał. Ideą rewitalizacji jest wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące łącznie kwestie społeczne, ekonomiczne, przestrzenne, infrastrukturalne i środowiskowe oraz kulturowe), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez program rewitalizacji. Rewitalizacja ma nie tylko za zadanie rozwiązać lub eliminować wybrane zagrożenia i problemy, jakie występują na obszarze gminy, ma też pomóc lepiej wykorzystać potencjał mocnych stron gminy, jak również jej otoczenia.

Rewitalizacją nie są pojedyncze inwestycje, takie jak remont drogi, przebudowa budynku czy remont placu zabaw. Podstawą wszystkich działań rewitalizacyjnych jest odpowiedź na problemy społeczne, zaś działania w sferze planistycznej, technicznej, środowiskowej lub gospodarczej mają charakter uzupełniający.

Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega na lata 2016-2023 jest dokumentem strategicznym, który spaja i całościowo ujmuje wszystkie działania rewitalizacyjne, opisuje sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także cele, misję i wizję działań rewitalizacyjnych w Tarnobrzegu.

Program rewitalizacji umożliwi ubieganie się o środki z Unii Europejskiej i Budżetu Państwa na współfinansowanie działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych, gospodarczych lub infrastrukturalnych m.in.: działań na rzecz aktywizacji zawodowej, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz rewitalizacji fizycznej i gospodarczej.

O dofinansowanie tego rodzaju przedsięwzięć będą mogły występować różne podmioty, które złożyły wnioski projektowe, m.in. organizacje pozarządowe, samorzady, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe czy parafie. Podstawowym kryterium dla projektów rewitalizacyjnych, warunkującym możliwość złożenia wniosku o ich dofinansowanie, jest ich wynikanie z obowiązującego programu rewitalizacji, uchwalonego przez radę gminy.

Czym jest obszar zdegradowany?

Obszar zdegradowany jest przestrzenią, na której występują negatywne zjawiska społeczne (w szczególności bezrobocie, przestępczość, niedostatek, niski poziom kapitału społecznego) współwystępujące z negatywnymi zjawiskami w sferze:

- **gospodarczej** (niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- **środowiskowej** (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi),
- **przestrzenno-funkcjonalnej** (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną),
- **technicznej** (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów)

budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym).

Wyznaczenie zdegradowanych obszarów miasta możliwe było dzięki szczegółowej diagnozie przeprowadzonej w ramach każdej z tych sfer.

Rewitalizacja nie może jednak być prowadzona na całości tych terenów, ponieważ obszar rewitalizacji nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej mieszkańców.

Partycypacja społeczna

Istotnym elementem prac nad programem rewitalizacji jest udział społeczeństwa w definiowaniu problemów oraz szukaniu pomysłów na ich rozwiązywanie.

Proces rewitalizacji musi być prowadzony przy udziale **interesariuszy rewitalizacji**, którymi są: mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego. Interesariuszami są ponadto: podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą lub społeczną na terenie gminy, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej, podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa a także wszyscy pozostali mieszkańcy gminy, którzy chcą uczestniczyć w tym procesie.

Program rewitalizacji powstał przy mocnym wsparciu i zaangażowaniu lokalnej społeczności. Mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe oraz inni zainteresowani brali aktywny udział w pracach, wnosili uwagi, dzielili się opiniami i aktywnie uczestniczyli w różnych formach zaplanowanych konsultacji społecznych (spotkaniach, badaniach ankietowych – drogą elektroniczną).

Prace nad przygotowaniem Programu Rewitalizacji oparte były na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy. Wszelkie działania realizowane w ramach przygotowywania Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega na lata 2016-2023 poddawane były konsultacjom z mieszkańcami, instytucjami i innymi interesariuszami w formie debat, spotkań i warsztatów oraz konsultacji elektronicznych. Dzięki tym formom partycypacji społecznej otworzona została możliwość uzyskania od mieszkańców i innych zainteresowanych osób informacji nt. tego, z jakimi problemami spotykają się na co dzień oraz czego potrzebują.

Spotkania konsultacyjne z Zespołem ds. Rewitalizacji oraz interesariuszami 27.07.2016

W trakcie przygotowywania Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega na lata 2016-2023 wykorzystano badania ankietowe, wywiady pogłębione, warsztaty oraz liczne formy konsultacji społecznych, aby zapewnić możliwie maksymalny poziom włączenia mieszkańców i innych interesariuszy w prace nad tworzeniem dokumentu. W tym celu przeprowadzono łącznie:

- Szeroko zakrojone badanie opinii publicznej przeprowadzone z mieszkańcami Tarnobrzega, wykorzystujące zarówno metody ilościowe, jak i jakościowe, przeprowadzone w dwóch formach:
 - ankieta PAPI (badanie bezpośrednie przeprowadzane na terenie miasta przez ankierów). W badaniu łącznie wzięło udział 502 pełnoletnich mieszkańców Tarnobrzega.
 - Wywiady pogłębione z lokalnymi liderami opinii prowadzone w techniką wywiadów telefonicznych (TDI). Zostało skierowane do 20 liderów opinii społecznej.
- Spotkanie z Zespołem ds. Rewitalizacji oraz spotkanie otwarte z udziałem zaproszonych przedstawicieli interesariuszy, na których przedstawiono diagnozę i zdefiniowano wstępny obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizowany.
- Otwarte spotkanie konsultacyjne w formule warsztatów służące wypracowanie wizji rozwoju obszaru rewitalizacji, celów głównych, szczegółowych i wreszcie formułowanie kluczowych przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych.
- Możliwość zgłaszania uwag na etapie konsultowania projektu Programu Rewitalizacji poprzez dedykowany formularz wypełniany w formie papierowej lub drogą elektroniczną.
- Możliwość składania propozycji projektów rewitalizacyjnych w formie tzw. fiszek projektowych.
- Szeroko zakrojoną akcją informacyjną i promocyjną.

Podsumowując cały szereg wyżej przedstawionych przedsięwzięć, należy stwierdzić, że realizacja tych działań pozwoliła w wysokim stopniu wykorzystać założenie partycypacji społecznej w tworzeniu programu rewitalizacji.

Akcja informacyjno-promocyjna przełożyła się na bardzo dużą liczbę kart projektów złożonych w toku prac nad dokumentem. Większość zgłoszonych pomysłów i inicjatyw została wpisana w program rewitalizacji – liczy on listę 37 projektów podstawowych i 4 projektów dodatkowych.

Jak powstawał Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega na lata 2016-2023?

Program rewitalizacji stworzony został na podstawie szczegółowej diagnozy problemów występujących w Tarnobrzegu. W celu jej opracowania i przygotowania dokumentu przeprowadzane były liczne badania, analizy, spotkania i konsultacje społeczne.

Badanie ilościowe – ankiety z mieszkańcami

Badanie zostało przeprowadzone sierpniu 2016 roku. Zastosowano technikę badawczą **PAPI** (Pen & Paper Interview), czyli badanie z wykorzystaniem ankiety papierowej, która była wypełniana przez respondenta przy wsparciu ankietera.

W badaniu wzięło udział **502 uczestników** – dorosłych mieszkańców miasta.

Realizacja badania spotkała się z bardzo przychylnym odbiorem ze strony mieszkańców Tarnobrzega, którzy chętnie odpowiadali na pytania ankieterów i dzielili się swoimi opiniami na temat potrzeb działań rewitalizacyjnych.

Wyniki badania wskazują jednoznacznie, że Tarnobrzeg skupić się musi głównie na rozwoju gospodarczym. W opinii mieszkańców działań rewitalizacyjnych w pierwszej kolejności wymagają dwa duże osiedla: Serbinów i Przywiśle. Jednocześnie podjęte dotychczas działania rewitalizacyjne, jak termomodernizacja i remonty budynków mieszkalnych, przynoszą pożądane efekty – mieszkańcy Tarnobrzega mający styczność z efektami tych prac stają się bardziej optymistycznie nastawieni do przyszłości miasta.

Badanie jakościowe – wywiady z liderami opinii

Drugą formą badania opinii mieszkańców było badanie jakościowe wykonane techniką wywiadów telefonicznych (TDI), które zostało przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2016 roku.

Badanie zostało skierowane do **20 liderów opinii społecznej**.

Respondenci w trakcie wywiadu zostali poproszeni o ocenienie wybranych elementów związanych z jakością życia na planowanym obszarze rewitalizacji.

Spotkanie z Zespołem ds. Rewitalizacji i przedstawicielami interesariuszy

27 lipca w Urzędzie Miasta odbyło się pierwsze spotkanie konsultacyjne, związane z opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega na lata 2016-23. W spotkaniu, które zostało zorganizowane przez prezydenta miasta, przy współudziale firmy odpowiedzialnej za opracowanie dokumentacji – Instytutu Badawczego IPC z Wrocławia, uczestniczyli m.in. członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji oraz zaproszeni przedstawiciele: wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, stowarzyszeń oraz kierownicy jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta. Spotkanie miało charakter otwarty.

Podczas spotkania zapoznano uczestników z tematyką rewitalizacji oraz wynikami przeprowadzonej diagnozy gminy w obszarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-

funkcjonalnym i technicznym. Na podstawie wyników diagnozy zdefiniowano wstępny obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizowany.

W trakcie spotkania:

1. Przyjęto ustalenia dotyczące zdiagnozowanych stanów kryzysowych na obszarze miasta w następujących sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.
2. Przyjęto uzgodnienia co do zasięgu przestrzennego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Otwarte spotkanie konsultacyjne w formule warsztatów

Drugie spotkanie konsultacyjne zorganizowane przez prezydenta miasta oraz Instytut Badawczy IPC odbyło się 12.08.2016 roku. Odbywało się ono w formie warsztatów i miało charakter otwarty, tzn. przeznaczone było dla wszystkich mieszkańców Tarnobrzega, a także innych osób i podmiotów zainteresowanych tematyką rewitalizacji.

Celem spotkania było wypracowanie wizji rozwoju obszaru rewitalizacji, celów głównych, celów szczegółowych i wreszcie formułowanie kluczowych przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych. Osobnym istotnym elementem warsztatów było wypracowanie analizy SWOT każdego z czterech obszarów rewitalizacji. Na program spotkań składały się:

- Prace nad opracowaniem analizy SWOT dla każdego obszaru rewitalizacji.
- Prace na opracowaniem wizji i celów rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji.
- Prace nad opracowaniem kierunków działań rewitalizacyjnych dla obszaru rewitalizacji.

Uczestnicy byli zachęceni do udziału w spotkaniu konsultacyjnym poprzez informacje na stronie internetowej Urzędu Miasta www.tarnobrzeg.pl w zakładce „Rewitalizacja miasta”).

Otwarte spotkanie konsultacyjne w dniu 12.08.2016 r.

Zbieranie propozycji przedsięwzięć (*karty projektowe*) poprzez dedykowany formularz

Przeprowadzone zostało korespondencyjne zbieranie pomysłów przedsięwzięć rewitalizacyjnych w oparciu o przygotowany i uzgodniony **formularz projektów rewitalizacyjnych** (tzw. karta projektowa). Formularz był dostępny na stronie internetowej miasta do dnia 5.09.2016 roku.

Przedmiotem propozycji mogły być zarówno gotowe projekty, które zgłaszający chciałby zaproponować do ujęcia w Programie Rewitalizacji, jak i wstępne propozycje lub postulaty co do konkretnych przedsięwzięć, które powinny zostać podjęte na wybranym obszarze gminy. Zgłaszać można było zarówno projekty dotyczące przestrzeni publicznych czy remontowo-budowlane, jak i projekty o charakterze społecznym, środowiskowym czy gospodarczym – pomysły na zagospodarowanie czy poprawę wizerunku przestrzeni, przeprowadzenie akcji sąsiedzkich itp.

Zgłaszającymi mogły być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, zarówno podmioty publiczne, jak i prywatne – począwszy od mieszkańców gminy poprzez przedsiębiorców, właścicieli i zarządców nieruchomości czy też lokalnych liderów.

Wszystkie zgłaszane projekty zostały zgromadzone i ocenione pod kątem możliwości ujęcia ich w dokumencie. Zgłoszone projekty i pomysły, które spełniły wymogi formalne zostały ujęte w programie rewitalizacji.

Proces konsultacji projektu dokumentu poprzez formularz elektroniczny

Mieszkańcy Tarnobrzega oraz inni interesariusze programu rewitalizacji byli zachęceni do zapoznania się z przygotowanym projektem dokumentu (dostępnym w zakładce strony UM) i dzielenia się swoimi uwagami do niego. Z treścią dokumentu można było zapoznać się także w siedzibie Urzędu Miasta Tarnobrzega – Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Pomocowych.

Zbieranie uwag do propozycji dokumentu stanowiącego program rewitalizacji zostało przeprowadzone poprzez konsultacyjny formularz uwag. Formularz taki opracowany został przez Instytut Badawczy IPC i zamieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta (www.tarnobrzeg.pl) w zakładce „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tarnobrzega 2016-2023”.

Uwagi do projektu Programu Rewitalizacji zbierane były od 25.11.2016 r. do 16.12.2016 r.

Wszelkie sugestie można było wносить za pomocą przygotowanego formularza elektronicznie osobiście lub listownie albo drogą elektroniczną.

Obszary rewitalizacji

Obszar rewitalizacji to fragment miasta, na którym **zamierza się prowadzić działania rewitalizacyjne**. Obejmuje on tę część obszaru zdegradowanego, która cechuje się **szczególną koncentracją negatywnych zjawisk** (m.in. bezrobocie, ubóstwo, depopulacja czy problemy w sferze infrastrukturalnej). Jest to ponadto obszar, który ma **istotne znaczenie dla rozwoju Tarnobrzegu**.

Obszar rewitalizacji:

- nie może obejmować terenów większych niż **20% powierzchni gminy**,
- nie może obejmować terenów zamieszkałych przez więcej niż **30% mieszkańców**.

Po przeprowadzeniu analiz prowadzących do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, kolejnym etapem było wyznaczenie (w ramach tego obszaru) obszaru rewitalizacji. Obszar rewitalizacji jest obszarem, na którym prowadzona będzie proces rewitalizacji.

Wyznaczenie, która z części obszaru zdegradowanego stanowić będzie obszar rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na obszarze tym koncentracja negatywnych zjawisk jest szczególna. Dokonano tego w oparciu o dane statystyczne dotyczące różnych problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych czy technicznych w mieście.

Drugą z przesłanek jest uznanie, że obszar ten ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Znaczenie dla rozwoju Tarnobrzegu można oceniać na różne sposoby, choć istotność danego obszaru powinna wynikać przede wszystkim z gminnych dokumentów strategicznych. Ta część miasta powinna być w nich wskazana jako obszar szczególnej troski władz publicznych, na którym skupiać się będzie życie społeczno-gospodarcze. Do oceny istotności obszaru można posłużyć się też analizami urbanistycznymi, które wskażą obszar wpisujący się w zasady ogólne planowania przestrzennego, takie jak np. zasada miasta zwarteego, zasada niskoemisyjności¹.

Obszar zdegradowany

Na obszarze miasta Tarnobrzeg zidentyfikowano 3 osiedla, na których koncentrują się problemy społeczne.

- ▶ **Przywiśle**
- ▶ **Wielopole**
- ▶ **Serbinów**

Na obszarach tych zdiagnozowano również występowanie problemów: gospodarczych, środowiskowych przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.

Ponadto za obszar zdegradowany uznano **teren wokół Jeziora Tarnobrzeskiego**, który wymaga dalszego zagospodarowania, aby móc w pełni wykorzystać jego potencjał.

¹ Źródło: Ustawa o rewitalizacji - praktyczny komentarz, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016

Obszar rewitalizacji

Biorąc pod uwagę, że obszary zdegradowane w Tarnobrzegu znacznie przekraczały dopuszczalną Wytocznymi rewitalizacji liczbę mieszkańców, zdecydowano się przeprowadzić dalsze analizy, które pozwoliły na znalezienie obszaru szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych i obszaru o szczególnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego, mając na uwadze przede wszystkim charakter problemów społecznych występujących na obszarach ich koncentracji oraz potrzebę aktywizacji gospodarczej miasta.

Bazując na wynikach analizy danych statystycznych, wskaźnikach opisujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego, a także na wynikach badań ankietowych z mieszkańcami, biorąc pod uwagę znaczenie wybranych obszarów dla rozwoju gminy, zdecydowano się wskazać do rewitalizacji:

1. OSIEDLE PRZYWIŚLE – PODOBSZAR REWITALIZACJI: SKALNA GÓRA

- Lokalizacja: ul. Skalna Góra (część)

2. OSIEDLE WIELOPOLE – PODOBSZAR REWITALIZACJI: DEKUTOWSKIEGO

- Lokalizacja: ul. St. Wyspiańskiego (część), H. Dekutowskiego (część), Targowa (część), Kochanowskiego, Moniuszki, Kościuszki

3. OSIEDLE SERBINÓW – PODOBSZAR REWITALIZACJI: ZWIERZYNIECKA

- Lokalizacja: ul. M. Dąbrowskiej (część), Zwierzyniecka (część), J. Matejki (część)

4. PODOBSZAR REWITALIZACJI: JEZIORO

- Lokalizacja: tereny wokół Jeziora Tarnobrzieskiego, zlokalizowanego w południowej części miasta

Tym samym obszar rewitalizacji w Tarnobrzegu składa się z 4 podobszarów, w tym 3 podobszarów zamieszkałych oraz 1 podobszaru niezamieszkałego, który posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Poniżej przedstawiono najważniejsze informacje na temat każdego z obszarów.

Osiedle Przywiśle – Podobszar Rewitalizacji: SKALNA GÓRA

Obszar wskazany do rewitalizacji ze względu na szczególną koncentrację problemów społecznych, współwystępujących z problemami przestrzenno-funkcjonalnymi oraz technicznymi.

Liczba zamieszkałych: 300 osób (stan na 31.012.2015), co stanowi 0,62% udziału ogółem.

Powierzchnia obszaru: 3,58 ha, co stanowi 0,04% udziału ogółem.

Lokalizacja: ul. Skalna Góra (część).

Mapa 1. Podobszar rewitalizacji – Skalna Góra

Źródło: opracowanie własne

MOCNE STRONY

- Lokalizacja z dala od ruchliwego centrum miasta, a tym samym cisza, spokój, bezpieczeństwo
- Sąsiedztwo Wisły – bliskość terenów rekreacyjnych.
- Sąsiedztwo infrastruktury sportowo-rekreacyjna (basen, hala sportowa stadion, korty tenisowe, skate park, siłownia zewnętrzna, park)
- Sąsiedztwo Tarnobrzeskiego Domu Kultury
- Obszar bezpieczny

SŁABE STRONY

- Starzejące się społeczeństwo
- Niska aktywność społeczno-gospodarcza mieszkańców
- Niski poziom przedsiębiorczości
- Występowanie zjawisk patologicznych (np. pokątne spożywanie alkoholu)
- Brak odpowiedniej oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
- Słabe skomunikowanie obszaru z centrum miasta.
- Zły stan infrastruktury technicznej i komunikacyjna (zły stan dróg i chodników, zbyt mało miejsc parkingowych)
- Zły stan techniczny budynków
- Zaniedbana zieleń (parki, skwery)
- Wysoki poziom degradacji terenów położonych przy Wiśle

Osiedle Wielopole – Podobszar Rewitalizacji: DEKUTOWSKIEGO

Obszar wskazany do rewitalizacji ze względu na szczególną koncentrację problemów społecznych, współwystępujących z problemami gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzenno-funkcjonalnymi oraz technicznymi.

Liczba zamieszkałych: 6 251 osób (stan na 31.012.2015), co stanowi 12,92% mieszkańców gminy.

Powierzchnia obszaru: 37,95 ha, co stanowi 0,44% powierzchni gminy.

Lokalizacja: ul. St. Wyspiańskiego (część), H. Dekutowskiego (część), Targowa (część), Kochanowskiego, Moniuszki, Kościuszki.

Mapa 2. Podobszar rewitalizacji – Dekutowskiego

Źródło: opracowanie własne

MOCNE STRONY

- Dobra lokalizacja, bliskość centrum
- Dużo zieleni
- Dobra komunikacja
- Koncentracja instytucji publicznych (szpital, przychodnia, straż pożarna, instytucje pomocy społecznej, szkoły, przedszkola, żłobek miejski)
- Infrastruktura sportowo rekreacyjna (siłownia zewnętrzna, orlik).
- Infrastruktura społeczna (środowiskowy dom kultury, klub seniora)

SŁABE STRONY

- Bezrobocie
- Zjawisko bezdomności oraz alkoholicy w przestrzeni publicznej – zakłócanie spokoju
- Występowanie zjawisk patologicznych (alkoholizm, narkotyki)
- Hałas, duży ruch uliczny
- Nieestetyczne otoczenie, bałagan
- Brak miejsc parkingowych

- Brak rozrywek, atrakcji, miejsc spędzania czasu wolnego
- Zdegradowany budynek usługowy przy ulicy Targowej

Osiedle Serbinów – Podobszar Rewitalizacji: ZWIERZYNIECKA

Obszar wskazany do rewitalizacji ze względu na szczególną koncentrację problemów społecznych, współwystępujących z problemami gospodarczymi, przestrzenno-funkcjonalnymi oraz technicznymi.

Liczba zamieszkałych: 6 746 osób (stan na 31.012.2015), co stanowi 13,95% udziału ogółem.

Powierzchnia obszaru: 21,61 ha, co stanowi 0,35% udziału ogółem.

Lokalizacja: ul. M. Dąbrowskiej (część), Zwierzyniecka (część), J. Matejki (część).

Mapa 3. Podobszar rewitalizacji – Zwierzyniecka

Źródło: opracowanie własne

MOCNE STRONY

- Lokalizacja - bliskość centrum miasta
- Osiedle bezpieczne, ciche i spokojne
- Dobra komunikacja
- Duża liczba sklepów
- Dużo zieleni
- Infrastruktura sportowo-rekreacyjna (siłownia zewnętrzna, stadion, stawy wędkarskie, korty tenisowe, dydaktyczna ścieżka rekreacyjna)
- Infrastruktura społeczna (szkoły, przedszkola, przychodnie, środowiskowa świetlica seniora)
- Aktywnie funkcjonująca parafia (hospicjum, noclegownia, żłobek, placówka całodobowej opieki)
- Instytucje wspierające biznes (Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego, Inkubator Przedsiębiorczości, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości)
- Wolne tereny inwestycyjne (przy ulicy Zwierzynieckiej i Curie Skłodowskiej – duża

koncentracja działalności gospodarczej)

- Targowisko
- Mieszkania socjalne

SŁABE STRONY

- Bezrobocie
- Występowanie zjawisk patologicznych (alkoholizm, narkotyki)
- Zły stan dróg i chodników
- Nieestetyczne otoczenie, brud, bałagan
- Zbyt mało miejsc parkingowych
- Niewystarczająca ilość terenów rekreacyjnych, zaniedbanie istniejących
- Brak rozrywek, atrakcji, miejsc spędzania czasu wolnego
- Degradacja budownictwa mieszkaniowego (Matejki, Zwierzyniecka)

Podobszar Rewitalizacji JEZIORO

Obszar wskazany do rewitalizacji ze względu na istotne znaczenie dla rozwiązywania problemów społecznych występujących w przestrzeni miejskiej, w tym bezrobocia, poprzez aktywizację gospodarczą związaną z ofertą wypoczynkową i rekreacyjną. Ponadto zagospodarowanie terenów wokół zbiornika wniesienie istotny wkład w rozwiązanie problemu, zgłaszanego przez mieszkańców dot. brak miejsc oraz terenów do rekreacji i wypoczynku.

Liczba zamieszkałych: teren niezamieszkały.

Powierzchnia obszaru: 560 ha, co stanowi 6,56% udziału ogółem.

Lokalizacja: tereny wokół Jeziora Tarnobrzeskiego, zlokalizowanego w południowej części miasta.

Mapa 4. Podobszar rewitalizacji Jezioro

Źródło: opracowanie własne

MOCNE STRONY

- Korzystna lokalizacja Jeziora w odniesieniu do układu komunikacyjnego oraz sąsiedztwa terenów zamieszkałych w mieście, jak też w odniesieniu do innych ośrodków miejskich
- Duża powierzchnia lustra wody, sprawiająca, że jest to jeden z większych zbiorników wodnych w tej części kraju
- Dobry stan wód Jeziora
- Istniejąca infrastruktura techniczna, w tym dostępność sieci energetycznej, wodociągowej oraz kanalizacyjnej

SŁABE STRONY:

- Brak zagospodarowania znacznej części przestrzeni otaczającej zbiornik
- Konieczność zainwestowania dużych środków finansowych w celu nadania nowych funkcji gospodarczych oraz społecznych

Podsumowanie obszarów rewitalizacji

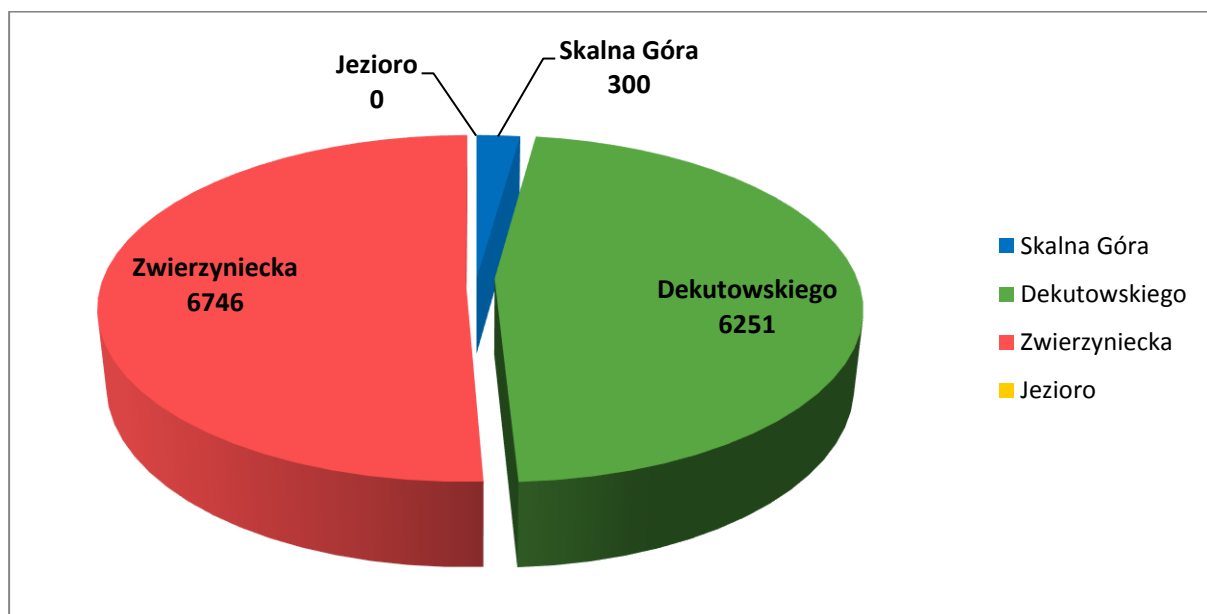
Podsumowując, obszar rewitalizacji w Tarnobrzegu składa się z 4 podobszarów, w tym 3 podobszarów zamieszkałych oraz 1 podobszaru niezamieszkałego, który posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Łącznie na obszarze rewitalizacji mieszka 13 297 osób, co stanowi 27,49% mieszkańców gminy.

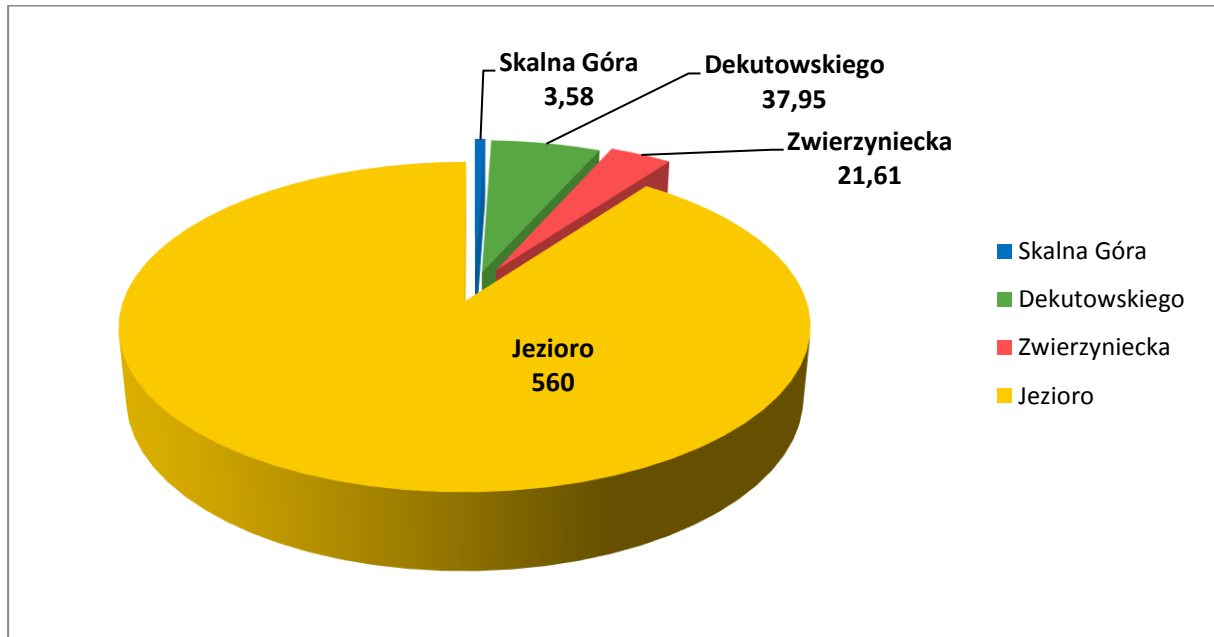
Obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 631,14 ha, co stanowi 7,39% powierzchni miasta.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się bardzo silną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności depopulacji, ubóstwa, bezrobocia i alkoholizmu. Na obszarze rewitalizacji występują ponadto negatywne zjawiska gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne.

Liczba ludności poszczególnych podobszarów rewitalizacji

Powierzchnia poszczególnych podobszarów rewitalizacji (w hektarach)

Obszar rewitalizacji Tarnobrzega z podziałem na cztery podobszary

Obszar	Ludność	Odsetek wszystkich mieszkańców miasta	Powierzchnia	Odsetek ogólnej powierzchni miasta	Ulice
Skalna Góra	300 osób	0,62%	3,58 ha	0,04%	ul. Skalna Góra (część)
Dekutowskiego	6 251 osób	12,92%	37,97 ha	0,44%	ul. St. Wyspiańskiego (część), H. Dekutowskiego (część), Targowa (część), Kochanowskiego, Moniuszki, Kościuszki
Zwierzyniecka	6 746 osób	13,95%	21,61 ha	0,35%	ul. M. Dąbrowskiej (część), Zwierzyniecka (część), J. Matejki (część)
Jezioro	obszar niezamieszkały	0,0%	560 ha	6,56%	tereny wokół Jeziora Tarnobrzieskiego
Razem	13 297 osób	27,49%	631,14 ha	7,39%	

Wizja i cele rewitalizacji oraz kierunki działań

Wizja obszaru rewitalizacji jest jego oczekiwanym obrazem przyszłości, wyobrażeniem tego jak będzie wyglądać po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych.

Działania rewitalizacyjne powinny przede wszystkim skupiać się na eliminowaniu najistotniejszych problemów społecznych, wykorzystując przy tym istniejący potencjał oraz szanse wynikające z otoczenia.

W Tarnobrzegu obszar rewitalizacji składa się z trzech podobszarów zamieszkałych, na których występuje bardzo silna koncentracja problemów społecznych oraz podobszaru niezamieszkałego, którego zagospodarowanie może przynieść wymierne korzyści dla miasta, także w kontekście rozwiązywania problemów społecznych na obszarach ich koncentracji.

Wizja obszarów przeznaczonych do rewitalizacji

1. Osiedla Przywiśle, Serbinów i Wielopole to aktywne społecznie centrum miasta, o wysokiej jakości życia, ze zmodernizowaną infrastrukturą techniczną, zagospodarowywanymi terenami zielonymi oraz miejscami do wypoczynku, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą społeczną i techniczną oraz bogatą ofertą usług.

2. Przestrzeń wokół Jeziora Tarnobrzieskiego to regionalne centrum rekreacji i wypoczynku.

Cele działań rewitalizacyjnych

Struktura operacyjna programu rewitalizacji zbudowana została w oparciu o wynikające bezpośrednio z wizji obszaru rewitalizacji cele rewitalizacji.

Cele rewitalizacji wynikają z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej miasta i są odpowiedzią na problemy występujące na obszarze rewitalizacji. Przy ich określaniu zostały także uwzględnione zapisy krajowych i wojewódzkich dokumentów strategicznych. Ponadto cele, jak też kompletny pomysł na rewitalizację w Tarnobrzegu oparty został na mocnych stronach oraz szansach pojawiających się w otoczeniu obszaru rewitalizacji.

W odpowiedzi na oczekiwany obraz obszaru rewitalizacji, ujęty w wizji zdefiniowano 4 cele rewitalizacji:

Cel 1	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców obszarów rewitalizacji
Cel 2	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji
Cel 3	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie regionalnego centrum rekreacji i wypoczynku w oparciu o potencjał Jeziora Tarnobrzeskiego
Cel 4	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie aktywności gospodarczej miasta Tarnobrzeg

Poszczególnym celom rewitalizacji przypisano pożądane kierunki działań rewitalizacyjnych.

Ponadto w trakcie spotkań konsultacyjnych i prac warsztatowych z liderami oraz mieszkańcami obszarów rewitalizacji wypracowane zostały **kierunki działań rewitalizacyjnych**.

Cel 1. Wzmocnienie poziomu aktywności społecznej mieszkańców obszarów rewitalizacji	
<p>Filar wizji w sferze społecznej:</p> <p>Obszar aktywny społecznie, w którym zatrzymane zostaną negatywne zjawiska społeczne związane z ubytkiem liczby mieszkańców. Nastąpi również wyraźny spadek bezrobocia. Obszar ten zamieszany będzie przez społeczność aktywną, chętnie angażującą się w sprawy publiczne.</p>	<p>Kierunki działań rewitalizacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działania na rzecz zmiany mentalności mieszkańców na rzecz większej aktywności społecznej, co przyczyni się do zwiększenia efektywności realizowanych zadań przez instytucje kultury, sportu i rekreacji, • Zwiększenie udziału mieszkańców w Działaniach socjalne wspierające włączenie społeczne • Rozwój oferty kulturalnej oraz rozrywkowej wpływającej na zwiększenie aktywności społecznej
<p>Komplementarność pomiędzy celami:</p> <p>Rozwój postaw społecznych związanych z aktywnością społeczną ma kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju miasta. Zachęcenie mieszkańców miasta do skorzystania z istniejącej oferty kulturalnej, oświatowej, edukacyjnej, rozrywkowej, sportowej, przyczyni się do efektywniejszego</p>	

wykorzystania posiadanego zasobu. Tym zasobem jest wiedza i zaangażowanie osób pracujących w tych instytucjach oraz potencjał infrastruktury społecznej (domy kultury, biblioteki, ośrodki sportu i rekreacji, etc.). Miasto Tarnobrzeg posiada dobrze rozwiniętą ofertę ww. usług, barierą jest niski poziom uczestnictwa mieszkańców miasta tej ofercie. Zamykanie się na istniejącą ofertę kulturalną, rozrywkową, sportową – jest w istocie zamknięciem się na możliwości rozwoju osobistego. Tym samym ideą działań ujętych w celu jest nie tylko poprawa dostępności i jakości oferty miejskiej, ale przede wszystkim zachęcenie mieszkańców do skorzystania z niej.

Działania ujęte w celu wpływać będą na większą mobilizację społeczeństwa miasta do uczestnictwa w życiu publicznym, budować będą kapitał społeczny, w tym relacje międzyludzkie, zaufanie społeczne. Będzie to pozytywnie wpływać na aktywność zawodową, rozwój przedsiębiorczości, a w dalszej części na kreatywność i innowacyjność miasta, jak też elementy jakości życia takie jak bezpieczeństwo, ochrona środowiska (świadomość ekologiczna), czystość, estetyka przestrzeni miejskich.

Cel 2. Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji

Filar wizji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej:

Przestrzeń centrum miasta stanie się miejscem o wysokiej jakości życia, wykorzystując m.in. sąsiedztwo i dostępność szeregu usług publicznych, w tym kultury, edukacji, rekreacji.

Przestrzeń charakteryzować się będzie wysoką estetyką, czystością oraz funkcjonalnością. Obszar posiadać będzie dobrej jakości infrastrukturę komunikacyjną.

Kierunki działań rewitalizacyjnych:

- Poprawa stanu środowiska naturalnego, m.in. poprzez eliminowanie hałasu oraz termomodernizację
- Poprawa infrastruktury ochrony zdrowia oraz podniesienie dostępności i jakości usług medycznych
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców
- Poprawa jakości infrastruktury mieszkaniowej
- Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej
- Poprawa estetyki przestrzeni miejskiej

Komplementarność pomiędzy celami:

Jakość życia w mieście tworzy szereg usług publicznych, które w dużej mierze uzależnione są od stanu i dostępności infrastruktury technicznej. Jakość życia w mieście jest istotnym elementem atrakcyjności inwestycyjnej. Cel wykazuje się wysoką komplementarnością z działaniami ujętymi w celu 1 związanymi z podniesieniem aktywności społecznej.

Ponadto działania związane z tworzeniem wysokiej jakości przestrzeni miejskiej korespondować będą z ideą utworzenia regionalnego centrum rekreacji i wypoczynku, umożliwiając pełniejsze wykorzystanie przestrzeni miasta do kształtowanie oferty usługowej.

Cel 3. Utworzenie regionalnego centrum rekreacji i wypoczynku w oparciu o potencjał Jeziora Tarnobrzeskiego

Filar wizji w sferze gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej odnoszącej się do potencjału Jeziora Tarnobrzeskiego:

Sytuacja na rynku pracy w mieście poprawiać się będzie nie tylko poprzez działalność branży przemysłowej, lecz również dynamicznie rozwijające się usługi. Dynamiczny rozwój usług związany będzie ze stworzeniem w południowej części miasta, na terenach otaczających Jezioro Tarnobrzekie, znanej w całym regionie oferty rekreacyjno-wypoczynkowej. Będzie to również miejsce bardzo popularne wśród mieszkańców miasta, uzupełniając deficyt miejsc do rekreacji i wypoczynku w przestrzeni śródmiejskiej oraz wnosząc istotny wkład w podnoszenie jakości życia.

Kierunki działań rewitalizacyjnych:

- Zagospodarowanie terenów wokół Jeziora Tarnobrzeskiego w celu nadania im nowych funkcji usługowych, gospodarczych, rekreacyjno-sportowych, turystycznych
- Rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej wokół Jeziora Tarnobrzeskiego
- Zagospodarowanie terenów nad Wisłą (przy osiedlu Przywiśle) dla celów usługowych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych
- Wypromowanie miasta Tarnobrzeg, jako regionalnego centrum rekreacji i wypoczynku

Komplementarność pomiędzy celami:

Utworzenie regionalnego centrum rekreacji i wypoczynku wnosi istotny wkład w rozwój gospodarczy miasta, a tym samym koresponduje z celem 1 oraz celem 4. Realizacja działań ujętych w tym celu pozwoli efektywniej wychodzić ze stanów kryzysowych. Utworzenie nowych działalności gospodarczych stworzy nowe miejsca pracy. Zagospodarowana przestrzeń wokół Jeziora stanie się istotną częścią przestrzeni miejskiej, uzupełniając deficyt miejsc do wypoczynku i rekreacji.

Cel 4. Zwiększenie aktywności gospodarczej miasta Tarnobrzeg

Filar wizji w sferze gospodarczej, odnoszący się do aktywności na rynku pracy oraz rozwoju przedsiębiorstw:

W mieście nastąpi wyraźny spadek bezrobocia. Sytuacja na rynku pracy w mieście poprawiać się będzie nie tylko poprzez działalność branży przemysłowej, lecz również dynamicznie rozwijające się usługi. Dynamiczny rozwój usług związany będzie ze stworzeniem w południowej części miasta, na terenach otaczających Jezioro Tarnobrzekie, znanej w całym regionie oferty rekreacyjno-wypoczynkowej.

Kierunki działań rewitalizacyjnych:

- Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości przez instytucje otoczenia biznesu oraz przez PUP
- Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy
- Organizowanie szkoleń i warsztatów dla mieszkańców na temat prowadzenia własnej działalności gosp.
- Przyciąganie nowych inwestycji, m.in. na tereny strefy poprzemysłowej (obręb

	Machów)
<p>Komplementarność pomiędzy celami:</p> <p>Realizacja działań ujętych w celu pozwoli efektywniej wykorzystać potencjał usługowy miasta, związany z centrum rekreacji i wypoczynku. Działania ujęte w celu wpływają na zwiększenie aktywności zawodowej, lepsze dostosowanie umiejętności mieszkańców do potrzeb rynku pracy oraz podnoszenie poziomu przedsiębiorczości. Tym samym działania ujęte w celu korespondują w działaniami celu 1.</p>	

Przegląd projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Szeroko zakrojona akcja informacyjno-promocyjna oraz zainteresowanie mieszkańców i innych interesariuszy programem rewitalizacji przełożyły się na dużą liczbę zgłoszonych propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Po analizie formalnej w programie rewitalizacji znalazły się 42 projekty, w tym 38 projektów podstawowych i 4 przedsięwzięcia dodatkowe.

Podstawowe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lista planowanych podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmuje zdefiniowane na etapie tworzenia programu rewitalizacji projekty i zadania, charakteryzujące się znacznym stopniem zaawansowania ich planów realizacji.

Są to projekty, które co do zasady zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji oraz wykazują silną zbieżność z celami rewitalizacji (wysoki wpływ na rozwiązywanie przede wszystkim problemów społecznych oraz pobudzanie aktywności gospodarczej).

Lista projektów podstawowych

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu
Cel 1. Wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców obszarów rewitalizacji		
1.	Gmina Tarnobrzeg	Rozwój instytucji kultury i zasobów dziedzictwa kulturowego Tarnobrzесьkiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez przebudowę Tarnobrzесьkiego Domu Kultury
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Modernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Integracja społeczna na rzecz aktywizacji zawodowej na rewitalizowanym obszarze gminy Tarnobrzeg
4.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	KIS Tarnobrzeg – włącz się od dziś
5.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Możliwości w aktywności

6.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Pomoc dla Tarnobrzeskich Rodzin Zastępczych
7.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Tarnobrzeg dla Rodziny
8.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	Tarnobrzeg dla Seniorów
9.	TTBS	Specjalna strefa Rewitalizacji dotycząca mieszkalnictwa w Tarnobrzegu-diagnoza problemu społecznego
10.	Dom Pomocy Społecznej	Remont budynku Domu Pomocy Społecznej w Tarnobrzegu
11.	Stowarzyszenie ESTETKA	Budowa centrum rehabilitacji i wspierania organizacji pozarządowych
12.	Szkoła Podstawowa nr 10	Lekkoatletyka na Serbinowie
13.	Szkoła Podstawowa nr 10	Klasa pod chmurką
14.	Szkoła Podstawowa nr 10	Rusz się przyjacielu i zadbaj o siebie
15.	Szkoła Podstawowa nr 10	Ogród edukacyjny
16.	Szkoła Podstawowa nr 10	Farma iluzji
17.	Przedszkole nr 12	Wszyscy się uczy my i razem bawimy

Cel 2. Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji

18.	Gmina Tarnobrzeg	Budowa obwodnicy miasta Tarnobrzega
19.	Gmina Tarnobrzeg/zarządcy obiektów	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – publiczne zakłady opieki zdrowotnej
20.	Gmina Tarnobrzeg	Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej miasta Tarnobrzega etap II
21.	Gmina Tarnobrzeg	Rozwój terenów zieleni na obszarze miasta Tarnobrzega
22.	Gmina Tarnobrzeg	Zagospodarowanie oraz odnowienie terenów zieleni rekreacyjnej przy Skalnej Górze
23.	Parafia Rzymsko-Katolicka p/w Matki Bożej Nieustającej Pomocy	Budowa hospicjum
24.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Siarkowiec”	Termomodernizacja budynków wielorodzinnych przy ul. Kopernika 24,26,28,Skalna Góra 7,9, Waryńskiego 5,7,9
25.	Wspólnota Mieszkaniowa Targowa 4A	Termomodernizacja obiektu Wspólnoty Mieszkaniowej Targowa 4A w Tarnobrzegu wraz z remontem infrastruktury towarzyszącej oraz zagospodarowaniem otoczenia

26.	Tarnobrzaska Mieszkaniowa	Spółdzielnia	Wykonanie kompleksowej termomodernizacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych wysokich przy ul. Sikorskiego nr 9,15,17, Sienkiewicza nr 59, 61, Kwiatkowskiego nr 3 w Tarnobrzegu
27.	Tarnobrzaska Mieszkaniowa	Spółdzielnia	Wykonanie kompleksowej termomodernizacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Skalna Góra nr 1,3,5,8,10,11,12,13,14,15,17 w Tarnobrzegu

Cel 3. Utworzenie regionalnego centrum rekreacji i wypoczynku w oparciu o potencjał Jeziora Tarnobrzskiego

28.	Gmina Tarnobrzeg	Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych miasta Tarnobrzega poprzez zagospodarowanie terenów wokół Jeziora Tarnobrzskiego – etap I
29.	Gmina Tarnobrzeg	Rewitalizacja zdegradowanych terenów przemysłowych poprzez zagospodarowanie terenów wokół Jeziora Tarnobrzskiego – etap II
30.	Gmina Tarnobrzeg	Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych miasta Tarnobrzega poprzez zagospodarowanie terenów wokół Jeziora Tarnobrzskiego – budowa ulicy Żeglarskiej
31.	Gmina Tarnobrzeg	Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągowej na rewitalizowanym obszarze miasta Tarnobrzega wokół Jeziora Tarnobrzskiego
32.	Gmina Tarnobrzeg (projekt zgłoszony w wyniku konsultacji społecznych)	Budowa podkarpackiego centrum wioślarstwa i kajakarstwa nad Jeziorem Tarnobrzekim
33.	Klub Kajakowy Jezioro Tarnobrzeg	Budowa przystani kajakowej wraz z torem regatowym i zapleczem technicznym (Etap I)
34.	Jacht Klub „Siarkopol”	Budowa Stancji Żeglarskiej Jacht Klubu „Siarkopol”

Cel 4. Zwiększenie aktywności gospodarczej miasta Tarnobrzeg

35.	Gmina Tarnobrzeg	Przebudowa dróg gminnych w strefie gospodarczej w Tarnobrzegu – Machowie
-----	------------------	--

36.	Powiatowy Urząd Pracy	Aktywizacja zawodowa mieszkańców rewitalizowanych obszarów przemysłowych Tarnobrzega
37.	Tarnobrzeska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze gminy Tarnobrzeg
38.	Tarnobrzeska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Rewitalizacja obiektu służącego do świadczenia usług dla startupów oraz realizacji projektów społecznych oraz jego otoczenia zlokalizowanego na zdegradowanych terenach osiedla Serbinów

Pozostałe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Drugą grupę stanowią pozostałe projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne, tj. takie, których realizacja pozytywnie wpłynie na rozwiązywanie problemów społecznych występujących na obszarach rewitalizacji. Są to projekty, które wykazują się tylko częściowym oddziaływaniem na obszar rewitalizacji, np. dotyczą infrastruktury lub usług, która zlokalizowana jest poza obszarem rewitalizacji, a tylko w części będzie służyć mieszkańcom obszaru rewitalizacji.

W tej kategorii ujęto również projekty i przedsięwzięcia, które na etapie tworzenia programu rewitalizacji nie zostały szczegółowo zaplanowane.

Wszystkie projekty z grupy drugiej odwołują się do drugiego celu strategicznego, tj. „Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji”

Lista projektów dodatkowych

L.p.	Podmiot zgłaszający	Tytuł projektu
Cel 2. Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji		
1.	Gmina Tarnobrzeg (projekt głoszony przez mieszkańca w wyniku konsultacji społecznych)	Rewitalizacja przestrzeni publicznych na Osiedlu Przywiśle w sposób respektujący jego charakter przy jednoczesnej modernizacji i dostosowaniu do dzisiejszych wymogów
2.	Miejska Biblioteka Publiczna	Poprawa estetyki, efektywności energetycznej oraz funkcjonalności Miejskiej Biblioteki Publicznej im. dr. Michała Marcza w Tarnobrzegu
3.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego w Tarnobrzegu	Rozbudowa Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego w Tarnobrzegu
4.	MOSiR Tarnobrzeg	Rewitalizacja terenu po basenie odkrytym

System realizacji programu rewitalizacji oraz monitoring

Opracowanie i przyjęcie programu rewitalizacji rozpoczyna pierwszy i najistotniejszy etap procesu wdrażania. Proces wdrażania zależny będzie od podejmowanych działań, a proces realizacji programu – od procedur gwarantujących jej realizację oraz od organizacji prac nad programem, czyli podziału obszarów odpowiedzialności za realizację pomiędzy struktury/jednostki organizacyjne Gminy.

System realizacji

Aby realizacja programu rewitalizacji mogła zakończyć się sukcesem, konieczne jest trzymanie się dwóch zasad:

- ▶ **zasady partnerstwa**, czyli współpracy różnych osób i instytucji zaangażowanych w proces rewitalizacji (m.in. instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców),
- ▶ **zasady partycypacji społecznej**, która polega na prowadzeniu dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami na terenie gminy w zakresie wdrażania programu rewitalizacji.

Skuteczność realizacji programu rewitalizacji i jego celów jest zapewniana dzięki opracowanemu systemowi oceny skuteczności wdrażania, który obejmuje:

- ▶ **monitoring**, czyli proces zbierania i selekcjonowania informacji,
- ▶ **ewaluację**, czyli proces oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Prace nad realizacją działań rewitalizacyjnych powinny rozpocząć się natychmiast po przyjęciu programu rewitalizacji. Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie programu wymagać będzie szeregu działań: koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.

Kluczowe działania związane z realizacją programu rewitalizacji

L.p.	Działanie	Odpowiedzialność
1.	Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w programie rewitalizacji do wieloletniej prognozy finansowej gminy. Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające, by mogły zostać wpisane do wieloletniej prognozy finansowej, Rada Miasta wprowadza przedsięwzięcia do tej prognozy niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.	Rada Miasta
2	Powołanie i działalność Zespołu ds. rewitalizacji. Zespół ds. rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą. Zakłada się cykliczność spotkań Zespołu ds. rewitalizacji, w trakcie których omawiane będą poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacji, ich	Zespół ds. rewitalizacji, Prezydent

	<p>stan wdrażania oraz rezultaty programu rewitalizacji.</p> <p>Zespół ds. rewitalizacji pełnić będzie funkcję multiplikatora, tj. jest zobowiązany do komunikowania się w sprawach istotnych dla rewitalizacji z interesariuszami, których reprezentuje.</p>	
3.	<p>Opracowywanie dokumentacji technicznej dla projektów wpisanych do programu rewitalizacji, kosztorysów, uzyskiwanie wszelkich pozwoleń.</p> <p>Opracowanie studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych oraz niezbędnych załączników.</p> <p>Odbywać się to będzie zgodnie z harmonogramami opracowywania, składania, realizacji i rozliczenia poszczególnych projektów na współfinansowanie zadań.</p>	<p>Podmioty realizujące zadania ujęte w programie rewitalizacji.</p>
4.	<p>Ocena aktualności i stopnia realizacji programu rewitalizacji co najmniej raz na trzy lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.</p> <p>Ocena sporządzona przez Prezydenta podlega zaopiniowaniu przez Zespół ds. rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej gminy.</p> <p>W przypadku stwierdzenia, że program rewitalizacji wymaga zmiany Prezydent występuje do Rady Miasta z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię.</p> <p>Zmiana programu rewitalizacji nie wymaga przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, 2) nie wymaga zmiany uchwały. 	<p>Prezydent, Zespół ds. rewitalizacji</p>
5.	<p>Uzupełnienie i rozszerzanie programu rewitalizacji o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym programem rewitalizacji, w tym także o zadania miasta i gminy.</p>	<p>Prezydent, Zespół ds. rewitalizacji, podmioty zamierzające realizować przedsięwzięcia rewitalizacyjne w oparciu o zaktualizowany program rewitalizacji</p>
6.	<p>Działania Public Relations, bieżąca i stała komunikacja z mieszkańcami miasta nt. założeń rewitalizacji, postępów w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz efektów.</p> <p>Zbieranie i analizowanie zgłaszanych przez społeczność miasta uwag,</p>	<p>Prezydent, Zespół ds. rewitalizacji, podmioty realizujące przedsięwzięcia</p>

	opinii, wniosków. Działania komunikacyjne realizowane za pośrednictwem narzędzi komunikacyjnych miasta, lokalnych mediów, Zespołu ds. rewitalizacji oraz podmiotów realizujących przedsięwzięcia rewitalizacyjne.	rewitalizacyjne.
7.	Uchylenie uchwały w sprawie programu rewitalizacji w całości albo w części, w przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji programu rewitalizacji, osiągnięcia celów w nim zawartych.	Rada Miasta

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring

Monitoring procesu wdrażania programu rewitalizacji i jego efektów jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczne zarządzanie realizacją programu.

Proces rewitalizacji będzie monitorowany i oceniany przez zespół zadaniowy (Zespół ds. rewitalizacji).

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji programu rewitalizacji są:

- cele główne wytyczone w programie,
- kierunki działań i poszczególne przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne.

Proces monitorowania będzie polegał na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów wytyczonych w programie. Monitoring programu będzie odbywał się w dwóch etapach:

- Roczne sprawozdania z realizacji celów, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
- Analiza wskaźnikowa, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi gminy wg wskaźników rezultatu.

Ewaluacja

Ewaluacja odpowiada przede wszystkim na pytanie, w jakim stopniu program rewitalizacji rozwiązuje realne problemy gminy i jej społeczności. W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji programu rewitalizacji oraz jego wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego.

W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów programu, przy czym kryteriami oceny zapisów są:

- wskaźniki realizacji celów zawartych w programie rewitalizacji,
- rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w programie),
- realizacja wizji rozwoju (wg przyjętych składników wizji).

Ewaluacja będzie opierać się na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań – czy i w jaki sposób program, a w szczególności poszczególne działania i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpłyną na grupy docelowe, przyczynią się do poprawy sytuacji na terenie gminy,
- ocena w trakcie realizacji działań (projektów) – odpowiada na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- ocena po realizacji działań – ocena długoterminowego wpływu programu rewitalizacji na grupy docelowe, dająca odpowiedź na pytanie, czy efekty wynikłe z zastosowania strategii są trwałe.

Kluczowe wskaźniki rezultatu (w odniesieniu do obszaru rewitalizacji)

Wskaźnik	Jednostka	Źródło pozyskania informacji	Częstotliwość pomiaru	Oczekiwana zmiana w 2020 roku
Liczba mieszkańców	Liczba osób	Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych)	1 raz na rok	Zmiana lub zahamowanie negatywnego trendu spadku liczby mieszkańców
Liczba bezrobotnych	Osoby	Powiatowy Urząd Pracy	1 raz na rok	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Osoby	Powiatowy Urząd Pracy	1 raz na rok	Zmniejszenie liczby osób długotrwale bezrobotnych
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	1 raz na rok	Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej
Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą	Liczba osób	Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych)	1 raz na rok	Wzrost liczby osób prowadzących działalność gospodarczą
Jakość życia	Wyniki badań ankietowych	Badania ankietowe	1 raz na 3 lata	Podniesienie oceny odnoszącej się do poszczególnych składników jakości życia

Tarnobrzeg 2016

